

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชาย 3 คน นักเรียนหญิง 13 คน โดยมีขั้นตอนในการได้มาของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.1 ให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 265 คน ทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 12-17 ปี) ของกรมสุขภาพจิต จำนวน 52 ข้อ

2.2 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนความฉลาดทางด้านอารมณ์รวมต่ำกว่า 140 คะแนน มาจำนวน 16 คน

2.3 ผู้วิจัยสอบถามความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมการทดลอง แล้วทำการสุ่มเข้ากลุ่มโดยวิธีจับฉลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง (กลุ่ม A) และกลุ่มควบคุม (กลุ่ม B) กลุ่มละ 8 คน ตามลำดับ จากการจับฉลากปรากฏว่า กลุ่มทดลองประกอบด้วยนักเรียนหญิงจำนวน 6 คน นักเรียนชายจำนวน 2 คน ในขณะที่กลุ่มควบคุมประกอบด้วยนักเรียนหญิงจำนวน 7 คน และนักเรียนชายจำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับวัยรุ่น (อายุ 12-17 ปี) (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข)
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส โดยเลือกใช้เทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 12-17 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 52 ข้อ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก ที่แสดงออกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านเก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และ ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข โดยแต่ละข้อคำถามสามารถเลือกตอบได้ 4 ลักษณะ คือ ไม่จริง จริง บางครั้ง ก่อนข้างจริง จริงมาก ใช้เวลาในการทำแบบประเมินประมาณ 15- 20 นาที

ทั้งนี้ ได้มีการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างอายุ 12-17 ปี จากทั่วประเทศจำนวน 1,219 คน ได้ค่าเกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์รวมทั้ง 140-147 คะแนน และแยกเป็นรายองค์ประกอบ เป็นด้านดีที่ 48-58 คะแนน ด้านเก่ง 45-57 คะแนน และด้านสุข 40-55 คะแนน

สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .85 และแยกวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความดีมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 องค์ประกอบด้านความเก่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 และองค์ประกอบด้านความสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

การใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ในวัฒนธรรมตะวันตกส่วนใหญ่จะใช้ประโยชน์จากการทำนายความสำเร็จและการพัฒนาศักยภาพหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน และการประกอบอาชีพ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยที่จะพัฒนาขึ้น อาจไม่แตกต่างจากต่างประเทศมากนัก แต่จะให้ความสำคัญกับการเป็นคนดี มีความสามารถในการปรับตัว ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางสุขภาพจิต มากกว่าจะเน้นเรื่อง

การใช้ความฉลาดทางอารมณ์เพื่อการแข่งขัน การมีแรงจูงใจเพื่อความสำเร็จหรือความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ (กรมสุขภาพจิต, 2543, หน้า20)

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งการให้คะแนนเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1. เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 28 ข้อ

ตอบไม่จริง ให้ 1 คะแนน

ตอบจริงบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ตอบค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน

ตอบจริงมาก ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2. เป็นข้อคำถามทางลบ จำนวน 24 ข้อ

ตอบไม่จริง ให้ 4 คะแนน

ตอบจริงบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ตอบค่อนข้างจริง ให้ 2 คะแนน

ตอบจริงมาก ให้ 1 คะแนน

ในการรวมคะแนน จะรวมจากคะแนนองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้านดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางบันทึกคะแนนรวมความฉลาดทางอารมณ์รายด้าน

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวมของคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมตนเอง	รวมคะแนนข้อ 1-6	
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมคะแนนข้อ 7-12	
	1.3 รับผิดชอบ	รวมคะแนนข้อ 13-18	
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมคะแนนข้อ 19-24	
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมคะแนนข้อ 25-30	
	2.3 สัมพันธภาพ	รวมคะแนนข้อ 31-36	
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมคะแนนข้อ 37-40	
	3.2 พอใจชีวิต	รวมคะแนนข้อ 41-46	
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมคะแนนข้อ 47-52	

หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จ นำคะแนนที่ได้ไปทำเครื่องหมาย X ลงบนเส้นประในกราฟความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่น (อายุ 12-17 ปี) ซึ่งได้ระบุช่วงคะแนนปกติในแต่ละ

ด้านไว้ลากเส้นต่อกันในกราฟดังกล่าวพิจารณาว่าคะแนนด้านใดสูงหรือต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ และรวมคะแนนทุกด้านเป็นคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมต่อไป

ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยนำแบบประเมินเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

1.2 นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไปทดลองใช้กับนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จำนวน 52 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น .87

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส ด้วยเทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม

2.1 ผู้วิจัยเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติเทคนิคต่าง ๆ ของทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสเบื้องต้นจำนวน 3 วัน และระดับ Advanced จำนวน 2 วัน ที่จัดขึ้นโดยภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา โดยการเชิญวิทยากร คือ Professor Dr. Imelda V.G. Villar ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งได้พัฒนาเทคนิคต่าง ๆ ในทฤษฎีมาใช้ในการภูมิภาคเอเชียอย่างแพร่หลาย มาเป็นผู้วิทยากร โดยมีผศ. ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ และ ผศ. ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย เป็นผู้ริเริ่มในการจัดอบรม และมีผลตอบรับที่ดีตลอดมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณประโยชน์ก่อเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการทำวิจัยทฤษฎีดังกล่าว

2.2 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส และความฉลาดทางด้านอารมณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการในการสร้างโปรแกรมที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อ้างอิงจากตามนิยามและองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตตามที่กล่าวมา

2.3 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส โดยการแปลและปรับจากโปรแกรมของ Professor Dr. Imelda V.G. Villar และปรับเทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ และปรับเนื้อหาภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษานับภาษาไทย และฉบับที่แปลเป็นภาษาอังกฤษเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นส่งโปรแกรมฉบับภาษาอังกฤษทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อให้ Professor Dr. Imelda V.G. Villar ทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการทดลอง และการประเมินผล

2.5 นำโปรแกรมที่ผ่านการตรวจสอบ มาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้ง แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการก่อนนำไปฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยทำการฝึก

ปฏิบัติ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 52 คน

2.6 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาที่ได้ทำการทดลองใช้ มาปรับปรุงทางด้านเนื้อหา ให้มีความกระชับ ครอบคลุมองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ รวมทั้งปรับสำนวนภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมสำหรับการสื่อสารกับนักเรียน และเรียนเสนอ Professor Dr. Imelda V.G. Villar เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง ดำเนินการปรับแก้จนเกิดความเหมาะสมจึงนำไปใช้จริงสำหรับการวิจัย

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลการใช้ทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม ต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ทำการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (Two-Factor Experiment with Repeated Measures on One Factor) (Winer, Brown & Michels, 1991, p. 509) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

	bi	...	bj	...	bq
a1	G1	...	G1	...	G1
a2	G2	...	G2	...	G2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

a1 แทน กลุ่มทดลอง

a2 แทน กลุ่มควบคุม

bi แทน ระยะก่อนการทดลอง

bj แทน ระยะหลังการทดลอง

bq แทน ระยะติดตามผล

G1 แทน จำนวนนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม

G2 แทน จำนวนนักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสด้วยเทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม

วิธีดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนการดำเนินงานต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 เสนอหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

1.2 หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์แนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และประสานงานตามขั้นตอนการวิจัย

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้นักเรียนทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต จำนวน 52 ข้อ จากนั้นรับสมัครนักเรียนที่มีคะแนนฉลาดความทางอารมณ์รวมต่ำกว่า 140 คะแนน เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 16 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองประกอบด้วยนักเรียนหญิง 6 คน นักเรียนชาย 1 คน ขณะที่กลุ่มควบคุมประกอบด้วยนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชาย 1 คน และบันทึกค่าคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2.2 ระยะทดลอง เริ่มดำเนินการในวันที่ 18-20 กรกฎาคม 2550 และ วันที่ 23-27 กรกฎาคม 2550 รวมระยะเวลา 8 วัน โดยให้คำปรึกษานักเรียนกลุ่มทดลองด้วยทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส โดยใช้เทคนิคสัญญาณพลังแบบองค์รวม ทำการทดลองวันละ 1 คน คนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 25-30 นาที ทั้งนี้ นักเรียน 3 คนแรกได้รับการปรึกษาในคาบเรียนแนะแนว ส่วนนักเรียนที่เหลือได้รับการปรึกษาในช่วงเวลาพักกลางวัน

2.3 ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ทันทีหลังจากที่ดำเนินการตามข้อ 2.2 แล้วเสร็จ

2.4 ระยะติดตามผล ห่างจากระยะหลังการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการประเมินความฉลาดทางอารมณ์อีกครั้ง ด้วยแบบประเมินฉบับเดิม

2.5 นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ลำดับที่	1	2	3	4	5
การดำเนิน	การทดสอบ	ให้คำปรึกษา			ทดสอบ
การทดลอง	ระยะก่อน	ด้วยเทคนิค			ระยะ
	การทดลอง	ทดสอบระยะ			ติดตามผล
		หลังการทดลอง			

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างทางอารมณ์โดยการวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between- Subjects Variable and One Within- Subjects Variable) (Howell, 1999, p. 357, 2007, pp. 449-460) และ ตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมภาษา QBASIC (ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2540) และทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls test) (Howell, 20007, p. 372)